

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя
Стефаника»
Педагогічний факультет
Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

**Методичні рекомендації
до організації навчальної практики у закладах
дошкільної освіти для здобувачів II курсу першого
(бакалаврського) рівня вищої освіти (денна і заочна
форми навчання)**

м.Івано-Франківськ, 2019 р.

**Рекомендовано до друку протокол кафедри теорії та методики
дошкільної і спеціальної освіти
(протокол №1 від 28 серпня 2019 р.)**

Рецензенти:

Казакова Н.В. – завідувачка виробничої практики, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії.

Голей Т.Б. – завідувач закладу дошкільної освіти №1 «Калинонька», голова місцевого осередку Асоціації працівників дошкільної освіти (м.Івано-Франківськ).

Кирста Н. Р., Скоморовська І. А.

Методичні рекомендації до організації навчальної практики у закладах дошкільної освіти для здобувачів II курсу першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (денна і заочна форми навчання) – Івано-Франківськ, 2019. – 18 с.

Схвалено до друку на засіданні Науково-методичної ради педагогічного факультету ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (протокол №1 від 28 серпня 2019 р.).

Методичні рекомендації укладено відповідно до освітньої програми та навчального плану підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня спеціальності 012 «Дошкільна освіта», містять поради для викладачів, керівників-методистів і здобувачів щодо виконання завдань та оформлення звітних матеріалів проходження навчальної практики.

Для здобувачів вищої освіти і викладачів закладів вищої освіти, методистів, вихователів, завідувачів ЗДО.

ЗМІСТ

Навчальна практика в ЗДО.....	4
Зміст навчальної практики на 2-му курсі.....	6
Документація навчальної практики.....	9
Зразки оформлення документів.....	11

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА В ЗДО

Метою навчальної практики в групах дітей раннього та дошкільного віку є поглиблення знань студентів з фахових дисциплін, оволодіння сучасними методами та формами організації освітнього процесу в групах раннього віку, формування професійних умінь, необхідних для догляду, розвитку, навчання та виховання дітей раннього віку, виховання відповідального ставлення до професійної діяльності, потреби постійно поповнювати власні знання та творчо застосовувати їх на практиці.

Завдання навчальної практики:

- ознайомити студентів із закладом дошкільної освіти, комплектуванням груп, специфікою організації та здійсненніям освітнього процесу в різних вікових групах;
- формувати вміння спостерігати та аналізувати освітній процес у ЗДО, як закладу, що забезпечує всебічний розвиток особистості дитини раннього та дошкільного віку;
- формувати вміння спілкуватися з дітьми, враховуючи їх вікові особливості і можливості;
- ознайомити студентів з матеріальною базою ЗДО з урахуванням сучасних вимог;
- закріпити вміння вести записи спостережень, опрацьовувати й узагальнювати одержану в процесі спостережень інформацію, із належною повнотою відобразити її в щоденнику практики.

КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКИМИ ОВОЛОДІВАЮТЬ ЗДОБУВАЧІ II КУРСУ

1. Спостерігати практичну реалізацію завдань всебічного виховання в умовах освітнього процесу ЗДО, виділяти завдання, зміст і засоби виховного впливу.

2. Оцінювати стиль спілкування вихователя з дітьми, озброєність методами і формами організації різних видів діяльності дітей. Використання діяльності з метою виховання.

3. Встановлювати контакт з дітьми, залучати їх до різних видів діяльності.

4. Закріпити вміння застосовувати методи педагогічних досліджень (спостереження, бесіда, інтерв'ю).

ОБОВ'ЯЗКИ ЗДОБУВАЧА-ПРАКТИКАНТА

В період проходження педагогічної практики практиканти повинні:

- виконувати правила внутрішнього розпорядку ЗДО, розпорядження адміністрації закладу дошкільної освіти та керівників практики, слідкувати за суворим дотриманням правил техніки безпеки та охорони праці, бути прикладом ввічливості, організованості, дисциплінованості та працелюбності;

- виконувати всі види робіт, передбачених програмою педагогічної практики; сумлінно готуватися до проведення дорученої освітньої роботи з дітьми; дослідницької діяльності;

- бути присутнім на всіх заняттях, які проводять вихователі групи, до якої закріпленій здобувач; вести щоденник практики за встановленою формою, розробляти методичні рекомендації з досліджуваної проблеми.

Тривалість робочого дня здобувача-практиканта – 6 годин: I зміна – 8.00 – 14.00, II зміна 12.00 – 18.00);

ПОРАДИ ЗДОБУВАЧАМ

1. Перед початком практики на підставі витягу з робочої програми навчальної практики чітко спланувати свою роботу на весь період; власний Індивідуальний план погодити з вихователем групи, викладачем-методистом.

2. Щоденно суворо дотримуватись правил з техніки безпеки та охорони життєдіяльності дітей.

3. До матеріалів навчальної практики додати атрибути, посібники або демонстраційний матеріал, який використовували під час проведення пробних форм роботи з дітьми.
4. Документацію подати на перевірку методисту педагогічної практики не пізніше ніж у 3-денний термін після завершення практики.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ НА II-МУ КУРСІ

ВИХІД I–III ПЕДАГОГІКА

ТЕМА: Заклад дошкільної освіти – початкова ланка системи освіти України. Завдання ЗДО і загальний зміст роботи.

ФОРМИ РОБОТИ: знайомство з закладом дошкільної освіти, бесіда із завідуючою, старшим вихователем, вихователями груп, відвідання груп переддошкільного і дошкільного віку.

МЕТОДИКА РОБОТИ:

1. При знайомстві з закладом дошкільної освіти здобувачі ведуть записи за таким планом: розташування приміщень, їх призначення, обладнання і використання; ігрові площадки, загальні приміщення.

2. В розмові із завідуючою, старшим вихователем ознайомитись з основними напрямками діяльності закладу дошкільної освіти, актуальними завданнями і принципами роботи.

3. Під час відвідування груп з'ясувати особливості організації матеріального середовища групи. Ознайомитися з віковим складом дітей.

ПИТАННЯ ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ:

1. До якого типу відноситься заклад дошкільної освіти?
2. Чи відповідає даний заклад дошкільної освіти вимогам?
3. Чим пояснюється наявність і розташування основних приміщень?

4. Наявність загальносадкових приміщень і кімнат групового осередку.

5. Які з напрямів роботи даного закладу дошкільної освіти можна визначити як ведучі?

6. В чому виражається віковий принцип організації життєдіяльності дітей?

7. Яка роль вихователя як організатора освітнього процесу в ЗДО?

ВИХІД IV–V. ПЕДАГОГІКА

ТЕМА: Методи педагогічних досліджень.

ФОРМИ РОБОТИ: практичне знайомство з методами досліджень. Збір і аналіз фактичного матеріалу в закладі дошкільної освіти.

ЗАВДАННЯ: Провести спостереження за однією рольовою грою дошкільнят.

МЕТОДИКА РОБОТИ:

Під час спостереження за грою слід записати:

1. Тему гри, дату, місце проведення, оточення в якому проходить гра.

2. Записати імена дітей, які беруть участь в грі, їх вік.

3. Записати тривалість гри.

4. Відмітити, які предмети, іграшки використовувались в процесі гри; особливо відзначити, яка буде «заміна» предметів.

5. Чи була попередня домовленість дітей про тему гри, ролі. Чи були суперечки через вибір ролей, чи був підготовлений ґрунт для гри до її початку?

6. Що є центральним змістом гри?

7. Які ролі виконують діти?

8. Які дії і в якій послідовності виконують діти? Чи є порушення логіки дій і правил гри?

9. Чи був порушений зміст гри?

10. Описати стосунки дітей, які виникають в момент гри? Спостереження проводиться в трьох вікових групах.

ПИТАННЯ ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ:

1. В якій мірі гра відображає навколишню дійсність?
2. Яка роль дій і мови в розвитку і збереженні гри?
3. Яка роль предметів і іграшок в розвитку і збереженні гри?
4. Розвиток сюжету в дитячій грі?
5. Роль вихователя в розвитку гри на різних вікових етапах.

ВИХІД VI–X. ПЕДАГОГІКА

ТЕМА: Освітня робота з дітьми дошкільного віку.

ФОРМИ РОБОТИ: спостереження ранкової гімнастики, самостійної гри дітей, індивідуальної роботи з дітьми, чергування, занять з різних розділів програми, прогулянок, рухливих ігор.

МЕТОДИКА РОБОТИ:

1. Здобувачі розподіляються по вікових групах, ведуть спостереження за діяльністю дітей і вихователя, фіксуючи способи організації життєдіяльності дітей, поведінку окремих дітей, прийоми організації дитячої діяльності вихователем, індивідуальну роботу педагога з дітьми.

2. Обговорення освітньої роботи з дітьми різних вікових груп за записами спостережень.

ПИТАННЯ ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ:

1. На основі записів, зроблених під час спостережень охарактеризуйте особливості навчально-виховної роботи в різних вікових групах.

2. Як проявляються особливості поведінки окремих дітей?

3. Як здійснює вихователь завдання індивідуальної роботи з дітьми?

4. Оцініть відповідність способів організації життєдіяльності дітей їх віку.

ДОКУМЕНТАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Після завершення практики здобувачі здають керівнику-методисту практики (кафедра теорії і методики дошкільної і спеціальної освіти) такі документи:

1. Звіт здобувача про проходження навчальної практики.
2. Щоденник навчально-педагогічної практики.
3. Характеристику на підгрупу здобувачів, які проходили навчальну практику, завірену завідуючою закладом дошкільної освіти.
4. Розгорнутий конспект проведення рухливої гри з роздатковим матеріалом.
5. Розгорнутий конспект проведення режимного моменту.
6. Розгорнутий конспект проведення дидактичної гри з роздатковим матеріалом.

1. Звіт здобувача про проходження навчальної практики передбачає відображення діяльності здобувача під час практики, його вражень, характеристика труднощів з якими зустрівся здобувач. Звіт складається кожним здобувачем-практикантом індивідуально (Додаток Б).

2. Щоденник навчальної практики є контрольним документом, за яким керівники практики простежують хід педагогічної практики здобувача-практиканта. Щоденник подається у рукописному вигляді, у ньому здобувач фіксує спостереження за педагогічною діяльністю вихователя, планування освітньої роботи з дітьми. Ведення практикантом щоденника сприяє аналізу й усвідомленню його педагогічної діяльності в ЗДО.

Щоденник педагогічної практики – це обов'язковий документ, зміст якого враховується при її оцінюванні. Педагогічний щоденник заповнюється щодня, завжди знаходиться в здобувача й перевіряється впродовж усієї практики. Зразок оформлення щоденника педагогічної практики представлено у Додатку В.

3. Характеристику на підгрупу здобувачів, які проходили навчальну практику. Характеристика складається завідувачем ЗДО на групу здобувачів, які проходили навчальну практику. Характеристика повинна мати підпис і печатку завідувача ЗДО.

4. Розгорнутий конспект проведення рухливої гри з роздатковим матеріалом. У конспекті необхідно вказати:

Завдання: 1. Удосконалювати, закріплювати ...

2. Розвивати ...

3. Виховувати...

Фізкультурний інвентар:

Основні рухи:

Темп:

Організаційно-методичні вказівки:

5. Розгорнутий конспект проведення режимного моменту.

Передбачає складання плану-конспекту проведення одного з режимних моментів у ЗДО (прийом дітей, огляд, ігри, ранкова гімнастика; підготовка до сніданку, сніданок; ігри та дитячі види діяльності; безпосередня освітня діяльність; підготовка до прогулянки, прогулянка; повернення з прогулянки, підготовка до обіду і обід; підготовка до сну, денний сон; підйом після сну, водні процедури, що гартують; ігри, самостійна діяльність дітей; підготовка до вечері, вечерея; ігри, прогулянка).

6. Розгорнутий конспект проведення дидактичної гри з роздатковим матеріалом. У конспекті необхідно вказати:

Завдання: 1. Удосконалювати, закріплювати ...

2. Розвивати ...

3. Виховувати...

Дидактичний матеріал або обладнання:

Організаційно-методичні вказівки:

**ЗРАЗКИ
ОФОРМЛЕННЯ МАТЕРІАЛІВ
ПРАКТИКИ**

ДОДАТОК А

Зразок титульного аркушу документації навчальної практики

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА»
ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра теорії та методики
дошкільної і спеціальної освіти

ДОКУМЕНТАЦІЯ

ПРО ПРОХОДЖЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ
Здобувача II курсу
групи ДО -
СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ДОШКІЛЬНА ОСВІТА»

(прізвище ім'я по батькові)

База практики:

Термін проходження практики:

Керівник-методист:

м. Івано-Франківськ, 2020 р.

ДОДАТОК Б

Зразок звіту про проходження навчальної практики

ЗВІТ ПРО ПРОХОДЖЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

ЗДОБУВАЧА П КУРСУ, ГРУПИ ДО – _____
СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ДОШКІЛЬНА ОСВІТА»

_____ (прізвище ім'я по батькові)

1. Місце проходження практики (село, місто, дитяча установа, група дітей).
2. Яка навчальна і виховна робота була проведена з дітьми групи (заняття проводила згідно плану).
3. Яка конкретна допомога була надана вихователями ЗДО.
4. Робота з батьками.
5. Участь в педагогічній і методичній радах.
6. Які труднощі зустрічалися під час проходження практики.
7. Загальне враження про педагогічну практику. Що цінного вона дала.
8. Побаження щодо подальшої організації практики і рекомендації щодо проходження практики в ЗДО.

Дата:

Підпис:

Звіт затверджує вихователь і завідувач ЗДО

ДОДАТОК В

Зразок ведення щоденника

Сторінка №1

ЩОДЕННИК

НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

**ЗДОБУВАЧА ІІ КУРСУ, ГРУПИ ДО– ...
СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ДОШКІЛЬНА ОСВІТА»
прізвище ім'я по батькові**

СТОРІНКА №2

1. Дані про базу практики:

- ЗДО - №, назва;
- група - №, назва;
- адреса ЗДО;
- контактний телефон;
- кількість груп;
- кількість дітей у групі;
- завідувач;
- старший вихователь;
- вихователі;
- помічник вихователя.

СТОРІНКА №3

Список дітей групи

СТОРІНКА №4

Режим дня

СТОРІНКА №5

Розклад занять

СТОРІНКА №6

Комплекс вправ ранкової гімнастики

СТОРІНКА №7

Комплекс гігієнічної гімнастики

СТОРИНКА №8
Робота з батьками

СТОРИНКА №9

Ігрова діяльність:

- рухливі ігри;
- дидактичні ігри;
- сюжетно-рольові ігри;
- народні ігри.

СТОРИНКА №10

Сітка занять на місяць

СТОРИНКА №11

Календарно-тематичне планування

СТОРИНКА №12

Зміст спостереження, примітка

ДОДАТОК Д

Зразок оформлення конспекту рухливої гри

КОНСПЕКТ

ПРОВЕДЕННЯ РУХЛИВОЇ ГРИ

В ГРУПІ ЗДО «...»

ЗДОБУВАЧА ІІ КУРСУ

СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ДОШКІЛЬНА ОСВІТА»

(прізвище ім'я по батькові)

План конспект рухливої гри для дітей раннього (дошкільного) віку.

- Завдання: 1. Удосконалювати, закріплювати ...
2. Розвивати ...
3. Виховувати...

Фізкультурний інвентар:

Основні рухи:

Темп:

Організаційно-методичні вказівки:

ДОДАТОК Е

Зразок оформлення конспекту режимного моменту

КОНСПЕКТ

ПРОВЕДЕННЯ РЕЖИМНОГО МОМЕНТУ ( )

В ГРУПІ ЗДО «...»

ЗДОБУВАЧА ІІ КУРСУ

СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ДОШКІЛЬНА ОСВІТА»

(прізвище ім'я по батькові)

ДОДАТОК Є

Зразок оформлення конспекту дидактичної гри

КОНСПЕКТ

ПРОВЕДЕННЯ ДИДАКТИЧНОЇ ГРИ

В ГРУПІ ЗДО «...»

ЗДОБУВАЧА ІІ КУРСУ

СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ДОШКІЛЬНА ОСВІТА»

(прізвище ім'я по батькові)

План конспект дидактичної гри для дітей раннього (дошкільного) віку.

Завдання: 1. Удосконалювати, закріплювати ...

2. Розвивати ...

3. Виховувати...

Дидактичний матеріал:

Організаційно-методичні вказівки: